

Arkeologisk förundersökning

Äggestorp 1:8 m fl

Norum socken
Stenungsunds kommun

*Ur allmänt kartmaterial
från lantmäteriet
medgivande 90.80.12.
Utdrag ur ek.karta 7182, 7183
ISSN 1650-3368*

*Bohusläns museum 2004:04
Barbro Lindh*

1. SAMMANFATTNING

Mellan den 14 och 25 juli, 2003 genomförde Bohusläns museum en arkeologisk förundersökning inom fastigheten Äggestorp 1:8 m.fl i Norums socken, Stenungsunds kommun i Västra Götalands län. Arbetet föranleddes av att Stenungsunds kommun planerar att upprätta en detaljplan över Västra Hallernaområdet. Uppdragsgivare och kostnadsansvarig var PEAB Sverige AB enligt länsstyrelsens beslut 431-23550-2003.

För karta över detaljplaneområdet se bilaga 2.

Sammanlagt undersöktes sju stycken fornlämningar; RAÄ 165, 166, 271 och 273. Norum socken samt tre stycken nyfynd från en arkeologisk utredning i oktober 2002, Ny 1, 2 och 3 (Lindh 2003).

Bohusläns museum föreslår att de undersökta fornlämningarna bör behandlas enligt följande:

RAÄ 165 - Före eventuell exploatering bör arkeologisk slutundersökning ske enligt begränsning på Bilaga 3.

RAÄ 166 - Före eventuell exploatering bör arkeologisk slutundersökning ske enligt begränsning på Bilaga 4.

RAÄ 271 – Museet anser att inga ytterligare antikvariska åtgärder krävs, samt att fornlämningsskyddet bör hävas. Se bilaga 5.

RAÄ 273 - Avgränsas i norr enligt bifogad karta; Bilaga 6. Vägsträckningen bör dras norr om denna avgränsning. I annat fall bör arkeologisk undersökning ske före exploatering. Fornlämningsskydd kvarstår för icke undersökt del av fornlämningen, dock föreslår museet att skyddet hävs för det söndergrävda området öster om kraftledningen.

Nyfynd 1 - Betraktas som separat lokal, arkeologisk undersökning bör ske före eventuell exploatering, se bilaga 7.

Nyfynd 2 - Arkeologisk undersökning bör ske före eventuell exploatering, se bilaga 8.

Nyfynd 3 - Betraktas som separat lokal, arkeologisk undersökning bör ske före eventuell exploatering, se bilaga 9.

2. BAKGRUND

Den 14 till 25 juli 2003 utförde Bohusläns museum en arkeologisk förundersökning inom fastigheten Äggestorp 1:8 m.fl, Norum socken, Stenungsund kommun, Västra Götalands län. Den arkeologiska förundersökningen föranleddes av att Stenungsunds kommun planerar att upprätta en detaljplan över Västra Hallernaområdet. Uppdragsgivare och kostnadsansvarig var PEAB Sverige AB enligt länsstyrelsens beslut 431-23550-2003.

Ansvarig institution var Bohusläns museum och ansvarig arkeolog var Barbro Lindh. För karta över detaljplaneområdet se bilaga 2.

Förundersökningen berörde sju stycken fornlämningar, samtliga var boplatser utan synlig anläggning. De berörda boplatserna är RAÄ 165, 166, 271 och 273 samt tre stycken nyfynd från en arkeologiska utredning i oktober 2002 (Lindh 2003), här betecknade Ny 1, Ny 2 och Ny 3.

Detaljplaneläggningen i Västra Hallerna-området har pågått under en längre tid. Redan våren 1990 genomförde Bohusläns museum en arkeologisk utredning inför planerad bostadsbyggnation, med tillhörande anslutningsvägar (Nyqvist 1990). Den fornlämningstyp som då tillkom utgjordes främst av förhistoriska boplatsområden. Då projektet sedan försenats utfördes i oktober 2002 ytterligare en arkeologisk utredning. Denna ansågs nödvändig dels p.g.a. att nya områden tillkommit och dels eftersom den arkeologiska metoden förändrats under den mellanliggande tiden och kännedomen om fornlämningars placering och förekomst har fördjupats.

3. SYFTE

Den arkeologiska förundersökningen syftade till att avgränsa fornlämningarna samt att undersöka deras karaktär och potential för vidare undersökningar. Vad Gäller RAÄ 273 syftade förundersökningen endast till att avgränsa fornlämningen och om möjligt hitta en lämplig placering för en tillfartsväg norr om befintlig fornlämning utan att skada densamma.

Den övergripande målinriktningen för projektet handlar om hur att diskutera hur landskapet har nyttjats över tid, samt den rumsliga organisationen av detsamma, t.ex. diskuteras frågan om säsongsboplatser kontra fastboende.

4. LANDSKAPSBILD

4.1 Naturlandskap

Västra Hallerna-området ligger ca 2 kilometer söder om Stenungsund och omfattar ett område som sträcker sig från kustbandet och ca 1 kilometer österut. Detaljplaneområdet täcker dels en höjdplatå – Hallernaplatån – i väster, samt delar av Strandnorum-Gategårdsdalgången som löper längs med planområdet i söder och sydost. Förundersökningsområdena utgörs idag dels av åkermark i vall bitvis beväxt med lövskog och dels av skogsmark beväxt med blandskog. Jordarten utgörs främst av siltig sand på åkermarken och grusig sand i skogsområdena. Höjden över havet varierar från 20 - 55 meter.

När havsnivån för ca 10 000 år sedan låg kring 50 m.ö.h., bestod Hallerna av ett antal öar i en skärgård, för 4-6000 år sedan låg nivån på 15-30 m.ö.h. och området var då en utskjutande landtunga (Nyqvist 1990).

4.2 Kulturlandskap och fornlämningsmiljö

I området runt Västra Hallerna finns en rik fornlämningsmiljö som spänner över fornlämningar från boreal tid till medeltid. Både fornlämningarna, fynden och dateringar som gjorts vid de arkeologiska undersökningarna och vid tidigare inventeringar visar på en lång kontinuitet i brukandet av Västra Hallerna-området.

Inom detaljplaneområdet finns ett flertal registrerade fornlämningar. Det rör sig om nio stycken boplatsytor (RAÄ 165, 166, 260, 262, 271 och 273, Ny 1, 2, 3, samt nyfynd 2, Selling 2003), fem stensättningar (RAÄ 6, 69 116, 117, samt ett nyfynd 2002) en rösebotten (RAÄ 5), och två gravhögar (RAÄ 7 och 69) samt en plats med tradition (ett flyttblock, RAÄ 8).

4.4 Historiskt källmaterial

Namnet Hallerna kan tolkas på flera sätt, men enligt *Ortnamn i Göteborg och Bohuslän* (1972) kan det betyda "hedliknande långsluttande höjder". Platsen nämns som ett område med torpbebyggelse ca 1819-1840. Under 1800-talets första hälft ökade hemmanklyvningen och nya gårdar kom till. Ordet hall betyder i Bohuslän ofta "slät bergshäll" och ordet Hallerna skulle även kunna vara en pluralform som syftar på de två torp, med omgivande utmark som fanns på platsen (Janzen 1972 s 91, Nyqvist 1990).

Ordet Äggestorp härstammar möjligen från det fornvästnordiska personnamnet Algaeir – "Algaeirs thorpe". Äggestorp omnämns som ett ½ skattehemman tidigast 1697 och utgjorde tidigare tillsammans med Sörgård hälften av Bergegård som ingick i Strandnorums by. Strandnorum är troligen den yngsta av de tre "Norum" som finns i trakten. Öster om detaljplaneområdet finns Kyrkenorums by, med den äldsta kända bebyggelsen, tillsammans med Högenorum norr om Kyrkenorum. Båda fastigheterna är kända sedan sent 1300-tal och omnämns i Biskop Eysteins Jordebog ca 1400. Strandnorum sydväst om Kyrkenorum är känt först från 1600-talet (Janzen 1972, Nyqvist 2001). Detaljplaneområdet utgörs främst av utmarksområden till dessa byar.

Öster om detaljplaneområdet finns Kyrkenorums by, med den äldsta kända bebyggelsen, tillsammans med Högenorum norr om Kyrkenorum. Båda fastigheterna är kända sedan sent 1300-tal och omnämns i Biskop Eysteins Jordebog ca 1400. Strandnorum sydväst om Kyrkenorum är känt först från 1600-talet (Janzen 1972, Nyqvist 2001a). Samtliga här aktuella boplatser ligger i utmarksområden till dessa byar.

5. FÖRUNDERSÖKNINGEN

5.1 Metod

Fornlämningarna undersöktes genom sökschakt med grävmaskin. Undantag var hela fornlämningen Ny 2, samt ett mindre område i östra delen av RAÄ 271 som undersöktes med hjälp av provgropar då marken inte var nåbar med grävmaskin. Schakt och anläggningar mättes in med GPS.

Fynden tillvaratogs ej vid undersökningen.

5.2 Genomförande och resultat

De aktuella förundersökningsområdena undersöktes enligt nedan:

RAÄ 165, boplats:

Boplatsen registrerades vid Göteborgsinventeringen. På platsen hittades då rikligt med slagen flinta. Boplatsen befinner sig dels på en platå i åkermark och i dels i en långsträckt sydslutning, på en höjd av 30-40 m ö h. Dess östra del består av åker i vall och dess västra del är beväxt med blandskog. I sydväst avgränsas boplatsen av berg i dagen.

Vid förundersökningen avsöktes området med 18 sökschakt till en sammanlagd längd av 144 meter. I 12 av dessa schakt påträffades flintavslag, bergartsavslag och kvartsavslag, flintspån, flintkärnor, borrh av flinta, samt en bergartsyxva av Lihultstyp. Fynden påträffades framförallt i sydslutningen och i skogsmarken.

I den centrala delen av boplatsen innehåller schakten stora mängder slagen flinta. Sammanlagt påträffades ca 350 avslag på hela boplatsen.

Vid förundersökningen påträffades i åkerns norra del en ränna, tre stolphål och en härd. De tre stolphålen (A 5, 7 och 9) ligger på linje och mellan två av dessa finns en härd (A6). Kol från härdens ¹⁴C-daterades och detta gav en datering till bronsålder 1115 - 905 f.Kr. (3065 – 2855 BP). Rännan täcktes över i väntan på slutundersökning.

Det är troligt att ett husområde, har legat i den nordöstra delen av fornlämningen och att olika boplatsaktiviteter har företagits i skogsmarken väster därom. En härd i detta område (A 1) har daterats till bronsålder, 1260-795 f.Kr. (3210-245 BP).

Anläggningarna i skogsmarken är väl bevarade vilket ger en god potential för fortsatt undersökning.

I två schakt i skogsområdet på boplatsens västra del påträffades ett överlagrat boplatsmaterial, sannolikt från Sandarnakultur (S 9 och 11). Under ett i stort sett fyndtomt lager av grusig sand påträffades i ett sandlager 0,2 – 0,7 meter under markytan, ett rikligt material av slagen flinta samt kvartsit och bergartsavslag. Bl.a. påträffades här ca 50 slagna flintor, däribland fanns avslag spån, spånfragment, kärnor och borrh. Största delen av flintmaterialet från detta lager är inte svallat vilket skulle kunna tyda på en snabb överlagring som också bevarat boplatsen bra. Bedömningen av materialet är gjord med hjälp av Robert Hernek på Bohusläns Museum.

Riksantikvarieämbetets undersökningar i södra och mellersta Bohuslän har visat att sandarnaboplatser finns på nivåer mellan 25-40 m.ö.h. I Stenungsund ligger postglaciala transgressionsmaximum 34-35 m.ö.h. och dateras till ca 5 000 f.Kr. (Olsson 1982:137 ff). De överlagrade fynden av sandarnatyp på RAÄ 165 bör alltså vara äldre än detta.

I en härd (A 2) i skogsområdet i boplatsens västra del togs två kolprov. Det första provet togs nere i härden och daterades till yngre mellaneneolitikum och samtida med gropkeramisk kultur, 2885 – 2605 f.Kr. (4835- 4555 BP) och det andra togs i ett sot- och kollager strax söder om härden, som tolkades som från härden utrakat material. Detta prov daterades till äldre järnålder 165 f.Kr. – 120 e.Kr. (2115 – 1830 BP). I botten av härden påträffades bergartsavslag.

En intressant aspekt att studera vid eventuell slutundersökning av boplatsen, RAÄ 165, är fynden och anläggningarnas spridning över tid. Det rika fyndmaterialet, innehåller förutom det överlagrade sandarna materialet, en lihultyxa, som hittades i ett schakt i åkerns sydöstra del, samt spritt över åkerytan stora mängder flinta som förefaller vara av neolitisk karaktär.

Resultatet av förundersökningen visar att det inom fornlämningsområdet finns en koncentration av anläggningar och fynd från ett tidsrymd som spänner över drygt åttatusen år:

Tidigmesolitikum representeras av det överlagrade fyndmaterialet från Sandarnakulturen, senmesolitikum bl.a. av lihultyxan. Från neolitikum finns ett fyndmaterial av flinta spritt i åkern och en gropkeramisk ¹⁴C-datering av en härd. Från bronsålder finns två ¹⁴C-daterade härdar och från äldre järnålder ytterligare en ¹⁴C-daterad härd.

Innan exploatering av området sker anser Bohusläns museum att en arkeologisk slutundersökning bör utföras av fornlämningen enligt den begränsning som visas på Bilaga 3.

RAÄ 166, boplats:

Boplatsen registrerades vid Göteborgsinventeringen, då påträffades slagen flinta och kvarts samt skörbränd sten.

Boplatsen delas i nord - sydlig riktning av en cykelväg och det aktuella förundersökningsområdet bestod av delen väster om cykelvägen. Området ligger i skogsmark, dess norra del på en barrskogsbeväxt platå och dess södra del i en sänka i lä av en bergsklack. I söder avgränsas boplatsen av sankmark.

Vid förundersökningen avsöktes området med 14 sökschakt till en sammanlagd längd av 58 meter, i sex av dessa schakt påträffades enstaka flintavslag, kvartsitavslag och kvartsavslag.

Förundersökningsområdets norra del består av en platå i skogsmark som var relativt fyndtom med undantag för en fyndkoncentration i en lins av grå sand på platåns östra del. Deponerat i ett område inom en knapp kvadratdecimeterstor yta hittades här 12 stycken flintavslag (S 6).

Fyndet tolkas som en depå då flintan verkar ha legat i någon slags behållare. Flintan härrör sannolikt, med ett undantag, från ett och samma flintstycke.

I sänkan i områdets södra del påträffades, intill bergsväggen, tre synliga härdar och två mörkfärgningar med en hård lerpackning i ytan - troligen härdar. Två av dessa anläggningar undersöktes och daterades, de övriga täcktes och lämnades till eventuell slutundersökning.

De undersökta anläggningarna var;

- En av de synliga härdarna, (A1), som ¹⁴C-daterades till förromersk järnålder, 405 – 220 e.kr.
- En anläggning (A4) som vid schaktningen syntes som en mörkfärgning av tätt packad lera. Mörkfärgningen snittades och visade sig vara en nedgrävd härd som ¹⁴C-daterades till medeltid, 1050 – 1290 e.Kr. En liknande mörkfärgning (A5) knappt tre meter sydöst om denna täcktes över inför en eventuell slutundersökning.

Anläggningarna var väl bevarade och deras placeringar i lä av bergsklacken ger en tydlig bild av platsens användning i förhistorien. Undersökningsresultatet visar att fornlämning RAÄ 166 med sina väl bevarade anläggningar kan ge intressanta resultat vid en slutundersökning. I första hand bör resurserna inriktas på området nedanför bergsklacken, men även sandlinsen ovanför bör undersökas för att utröna om det kan finnas ytterligare depåfynd eller annat som kan knytas till den depå som påträffades på förundersökningen.

En vidare undersökning bör också kunna ge svar på frågan om det finns ett samband, förutom det rumsliga, mellan de två platserna.

Bohusläns museum anser att en arkeologisk slutundersökning bör utföras innan exploatering av området sker av fornlämningen enligt den begränsning som visas på Bilaga 4.

RAÄ 271, boplats:

Boplatsen sträcker sig över betesmark (tidigare åker) i sydvästlig - nordostlig riktning. I dess östra del finns även ett litet område skogsmark. I söder avgränsas boplatsen av berg i dagen.

Vid förundersökningen avsåktes området med 24 sökschakt till en sammanlagd längd av 186 meter. I fyra av dessa schakt påträffades enstaka flintavslag, sammanlagt nio stycken.

Dessutom grävdes sex stycken provgropar för hand i områdets östra del, dessa var fyndtomma.

Spritt över ytan påträffades två tveksamma stolphål och en härdbotten samt en recent nedgrävning.

Anläggningarna var otydliga och dåligt bevarade. Marken uppvisade rikligt med recenta störningar och över hela boplatsytan påträffades tegel, porslin och plast.

Undersökningens resultat visar att fornlämning RAÄ 271 har relativt få fynd och att marken är mycket störd. Bohusläns museum anser därför att inga ytterligare antikvariska åtgärder krävs, samt att skyddet för fornlämningen kan tas bort.

För schaktkarta över området se Bilaga 5.

RAÄ 273, boplats:

Boplatsen sträcker sig i väst – östlig riktning. Den västra delen består av åker i vall och den östra delen av slybeväxt ängsmark.

Förundersökningens syfte var att söka avgränsa boplatsen norrut för att om möjligt dra aktuell tillfartsväg norr om boplatsen så att denna sparas. Efter att boplatsens norra avgränsning fastställts gjordes inga ytterligare undersökningar av boplatsens karaktär.

Vid förundersökningen avsåktes området med 30 sökschakt till en sammanlagd längd av 142 meter. I fem av dessa schakt påträffades bränd lera och i två av schakten påträffades enstaka flintavslag, sammanlagt fyra stycken. Inga anläggningar påträffades. I den del som bedömts vara boplatsens norra begränsning syntes ett mörkare sotigt lager i schakten.

Boplatsen korsas i nord-sydlig riktning av en kraftledning, området öster om denna var mycket stört av diken och kabelnedgrävningar.

Undersökningens resultat visar den norra begränsningen för fornlämning RAÄ 273 enligt bifogad karta (Bilaga 6) samt att boplatsdelen öster om kraftledningen är så omörd och söndergrävd att inget återstår av boplatsen.

Bohusläns museum anser därför att i området väster om kraftledningen bör aktuell tillfartsväg dras med god marginal norr om boplatsens fastställda begränsning, samt att för området öster om kraftledningen kan fornlämningskyddet hävas. Skulle vägsträckningen ändras så att boplatsen berörs bör slutundersökning göras innan exploatering sker.

För schaktkarta över området se bilaga 6.

Ny 1, boplats:

Fornlämningen hittades vid den arkeologiska utredningen 2002, här påträffades då en skärvstensgrop, en kokgrop, två stycken stolphål, en kärnyxa samt enstaka fynd av slagen flinta. Kolprov för ¹⁴C-datering togs ur kokgropen och gav en datering på 740-390 f.Kr. Boplatsen är belägen på en höjd av ca 30-35 m ö h.

Förundersökningen syftade till att undersöka om utredningens fynd av dessa boplatsindikerande fynd innebar en utökning av boplatsen RAÄ 166 eller var att betrakta som en egen boplatslokal.

Vid förundersökningen avsöktes området mellan Ny1 och RAÄ 166 med tre sökschakt till en sammanlagd längd av 34 meter. Schakten var fyndtomma och inga anläggningar påträffades. Under den arkeologiska utredningen 2002 drogs även två schakt i området också dessa var fyndtomma.

Bohusläns museum bedömer därför att fornlämningsområdet Ny 1 är att betrakta som en separat boplatslokal och inte som en del av RAÄ 166.

Ny 1 är belägen på åkermark i vall och idag växer en trädråd i det fyndtomma området mellan boplatsen och den östra delen av RAÄ 166. Eftersom den östra delen av RAÄ 166 tillsammans med gravhögen RAÄ 7 utgör ett område som ska sparas vid exploateringen har överenskommelse gjorts med länsstyrelsen att även trädrådan som avgränsar de båda platserna bevaras.

Innan exploatering av området sker anser Bohusläns museum att en arkeologisk slutundersökning bör utföras av fornlämningen enligt den begränsning som visas på Bilaga 7.

Ny 2, boplats:

Området påträffades under den arkeologiska utredningen i oktober 2002 på en plåtå strax nordväst om en våtmark. Vid provgropsgrävning hittades en boplatslokal med fynd av slagen flinta och en härdrest. Lokalen avgränsas mot nordväst och sydväst av hållmark och i sydost av sankmark. Den på utredningen påträffade härdresten ligger i lä av en låg bergsklack (Selling 2003).

Vid förundersökningen avsöktes området med 16 stycken provgropar ca 0,5 x 0,5 meter stora, dessa grävdes för hand. I elva av dessa provgropar påträffades ett flertal splitter, enstaka flintavslag samt ett spånfragment, sammanlagt ca 30 st slagna flintor. Inga anläggningar påträffades på förundersökningen.

Förundersökningens resultat tillsammans med utredningsfynden visar att fornlämningsområdet Ny 2 är en liten ca 30 x 30 meter, topografiskt avgränsad, boplats med god potential för fortsatt undersökning. Den relativt höga andelen splitter kan visa på att platsen använts som slagplats.

Bohusläns museum anser att en eventuell exploatering av området bör föregås av en arkeologisk undersökning av fornlämningsområdet enligt den begränsning som visas på Bilaga 8.

Ny 3, boplats: Under den arkeologiska utredningen 2002, påträffades i åkermark strax söder om boplatsen RAÄ 165, två stolphål och enstaka slagen flinta. Förundersökningen syftade till att undersöka om detta fynd innebar en utökning av boplatsen RAÄ 165 eller var avskilt från denna.

Vid förundersökningen avsöktes området mellan nyfyndet och RAÄ 165 med fyra sökschakt till en sammanlagd längd av 14 meter. I schakten påträffades inga anläggningar och endast två stycken slagna flintor.

Då fyndmängden tydligt avtar även i södra delen av RAÄ 165 bedömer därför Bohusläns museum att fornlämningsområdet Ny 3 är att betrakta som en separat fyndlokal och inte en del av RAÄ 165.

Innan eventuell exploatering av området sker anser Bohusläns museum att en arkeologisk slutundersökning bör utföras av fornlämningen enligt den begränsning som visas på Bilaga 9.

6. ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Sammanfattningsvis föreslår Bohusläns museum följande åtgärder:

RAÄ 165 - arkeologisk undersökning bör ske före exploatering Bilaga 3

RAÄ 166 - arkeologisk undersökning bör ske före exploatering Bilaga 4.

RAÄ 271 - inga ytterligare antikvariska åtgärder krävs. Fornlämningsskyddet hävs. Bilaga 5.

RAÄ 273 - Avgränsas i norr enligt bifogad karta; Bilaga 6. Vägsträckningen bör dras norr om denna. I annat fall bör arkeologisk undersökning ske före exploatering. Fornlämningsskyddet för området öster om kraftledningen hävs.

Nyfynd 1 - betraktas som separat lokal, arkeologisk undersökning bör ske före eventuell exploatering Bilaga 7.

Nyfynd 2 - arkeologisk undersökning bör ske före eventuell exploatering Bilaga 8

Nyfynd 3 - betraktas som separat lokal, arkeologisk undersökning bör ske före eventuell exploatering Bilaga 9.

Uddevalla 2004-01-27

Barbro Lindh
Antikvarie

7. REFERENSER

Litteratur

Janzén, A. 1972. *Ortnamn i Göteborg och Bohuslän. VI. Ortnamnen i Inlands Nordre härad 1. Bebyggelsenamn.* Lund.

Hallin, J. 1954, Stenungsund. *Ur fyra socknars krönika.* Göteborg

Hernek, R. 1997. Stenålderns hyddor och hus. I *Regionalt och interregionalt. Stenåldersundersökningar i Syd- och Mellansverige.* (red.) Larsson, M & Olsson, E. Riksantikvarieämbetet Arkeologiska undersökningar. Skrifter nr 23.

Jonsäter M. 1984 Äldre stenålder - tiden före 3000 f.kr I *Från flintverkstad till processindustri.* (red) Furingsten, A, Jonsäter, M & Weiler, E. Kungälv.

Kulturminnesvårdsprogram för Stenungsunds kommun. 1987. Stenungsund.

Lindh, B. 2003. Arkeologisk utredning, Äggestorp 1:284 m.fl, Norums socken, Stenungsunds kommun. *Bohusläns museums rapport 2003:9*

Nyqvist, R. 1990. Arkeologisk utredning Hallerna, Norums socken, Stenungsunds kommun, Bohuslän. I *Rapport Bohusläns museum 1990.* Uddevalla.

Nyqvist, R. 2001a. Hallerna – en central del av landskapet. *Fynd.* Tidskrift för Göteborgs stadsmuseum och Fornminnesföreningen i Göteborg. Nr 1-2/99. Göteborg.

Nyqvist, R. 2001b. *Landskapet som ram – hus och grav som manifest. Urbaniseringsprocesser i Västsverige.* Institutionen för Arkeologi, Göteborgs Universitet. Seminarieupplaga.

Olsson, E. 1982. Fornlämning 209, Norums sn, boplats, mesolitikum och senneolitikum I *Riksantikvarieämbetet Rapport UV 1982:32, Fornlämningsområden längs väg 651.*

9. TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens dnr: 431-23550-2003
Bohusläns museum dnr: 205/03 K
BM pnr: 139/1146
Fastighet: Äggestorp 1: 8 m.fl.
Socken: Norum
Kommun: Stenungssund
Län: Västra Götaland
Fornlämning nr: 65, 166, 271, 273, Ny 1, Ny 2, Ny 3
Ek.karta: 7182, 7183
Belägenhet: x 6442,74 y 1264,70
Höjd över havet: 25 – 45 meter
Koordinatsystem: RT 90, 2,5 gon V sth.
Uppdragsgivare: PEAB Sverige AB, 401 80 GÖTEBORG
Ansvarig institution: Bohusläns museum
Fältansvarig: Barbro Lindh
Projektansvarig: Barbro Lindh
Fältpersonal: Barbro Lindh, Linnea Nordell, Ulrika Jörnmark
Fältarbetstid: 192 timmar
Fynd: Slagen kvarts, flinta och bergart, yxa av bergart.
Ej tillvarataget.
Redigering och layout: Annelie Isacsson

Bilagor:

Bilaga 1: Fastighetskarta med markerade förundersökningsområden

Bilaga 2: Schaktkarta RAÄ 165

Bilaga 3: Schaktkarta RAÄ 166

Bilaga 4: Schaktkarta RAÄ 271

Bilaga 5: Schaktkarta RAÄ 273

Bilaga 6: Schaktkarta fornlämningsområde ny 1

Bilaga 7: Schaktkarta fornlämningsområde ny 2

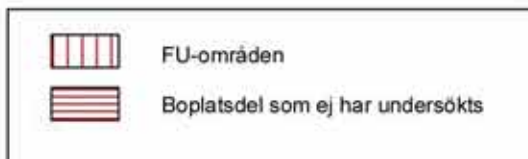
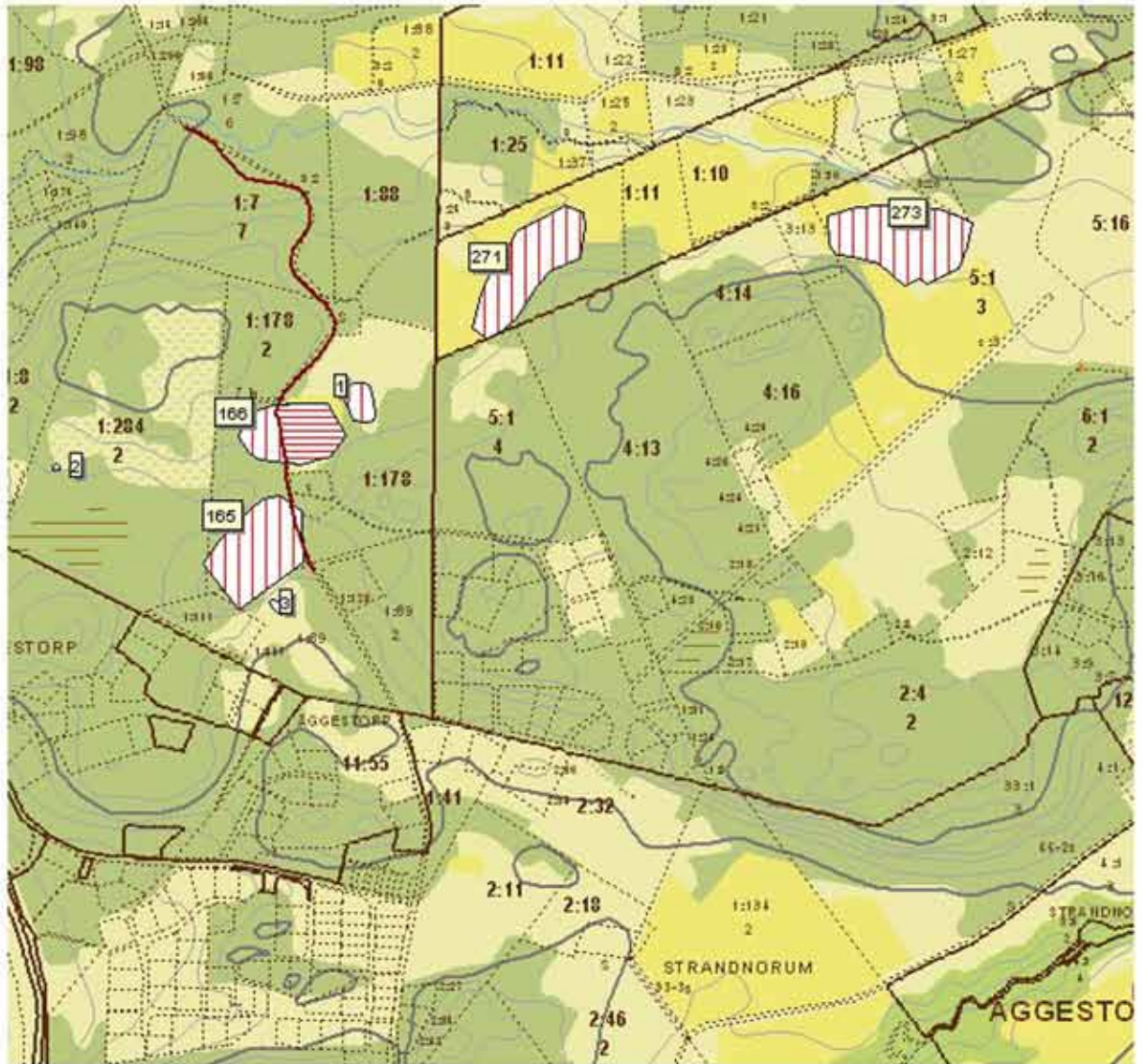
Bilaga 8: Schaktkarta fornlämningsområde ny 3

Bilaga 9: Schakt och anläggningslista

Bilaga 10: Beta Analytics Inc , rapport ¹⁴C dateringar

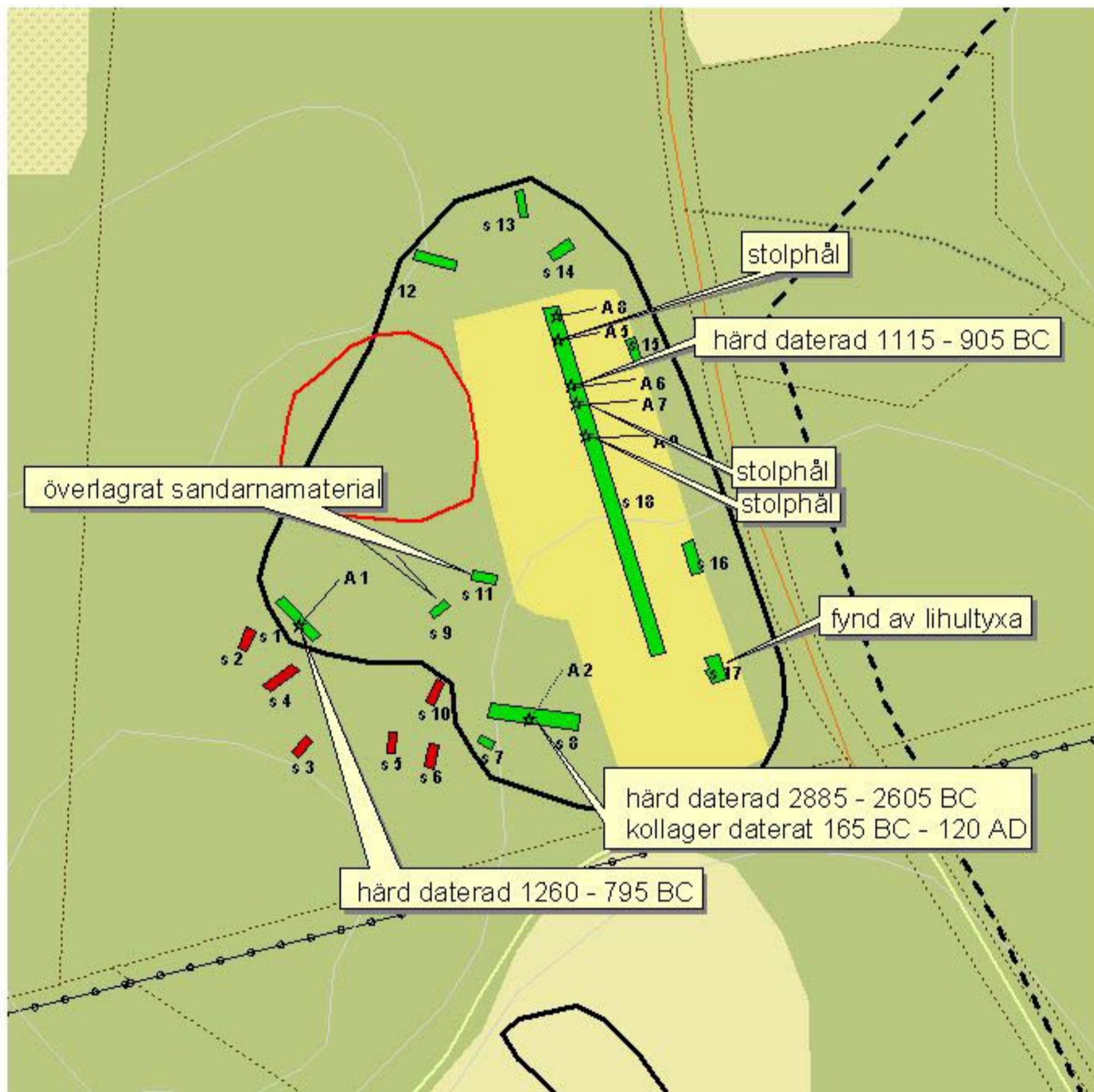
Bilaga 1: Förundersökningsområden Västra hallerna, Norum sn, Juli 2003

Skala 1:1000

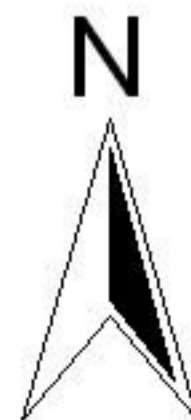

Bilaga 2: RAÄ 165, Norum sn
 Resultat av arkeologisk förundersökning Juli 2003

Skala 1:1000

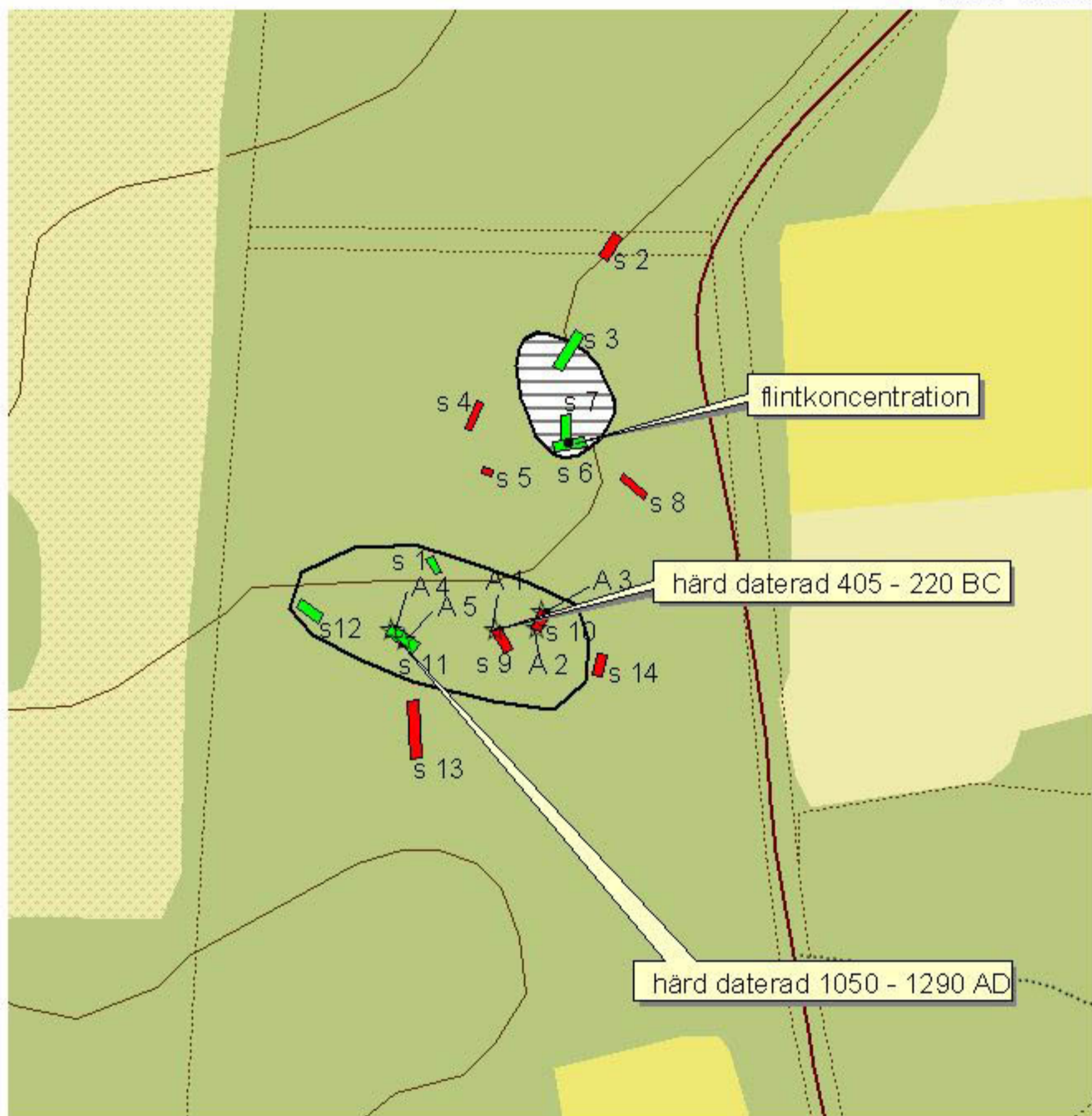

	Schakt med fynd		Stört och omgrävt område
	Fyndtomma schakt		Område uttaget till slutundersökning
	Anläggningar		

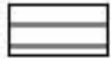

Bilaga 3: RAÄ 166 (västra delen), Norum sn
 Resultat av arkeologisk förundersökning Juli 2003

skala 1:1000

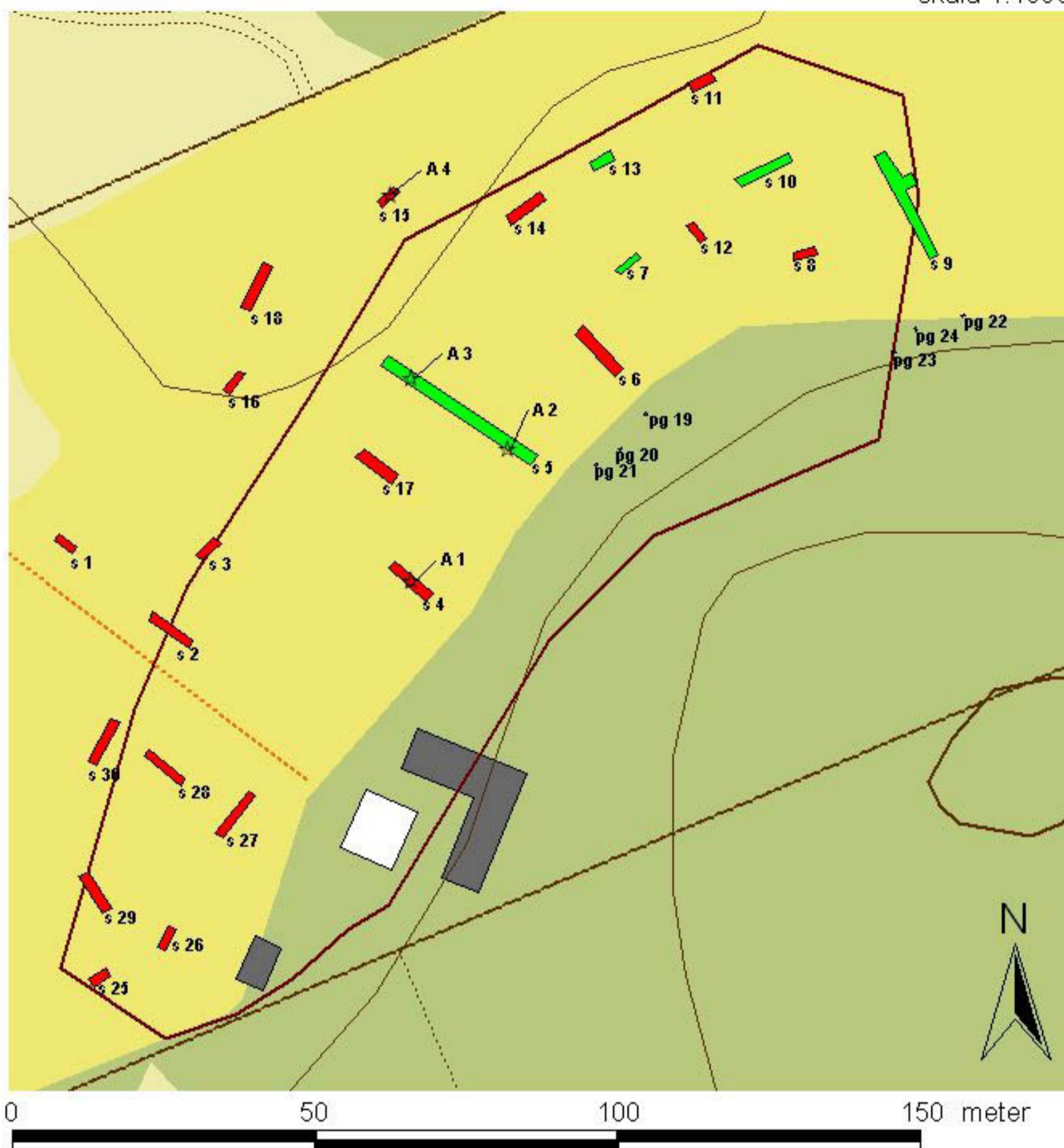
0 50 100 150 meter

	Schakt med fynd		Fyndkoncentration
	Schakt utan fynd		Sandlin
	Anläggningar		Område uttaget till slutundersökning

Bilaga 4: RAÄ 271, Norum sn Resultat av arkeologisk förundersökning Juli 2003

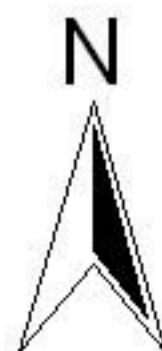
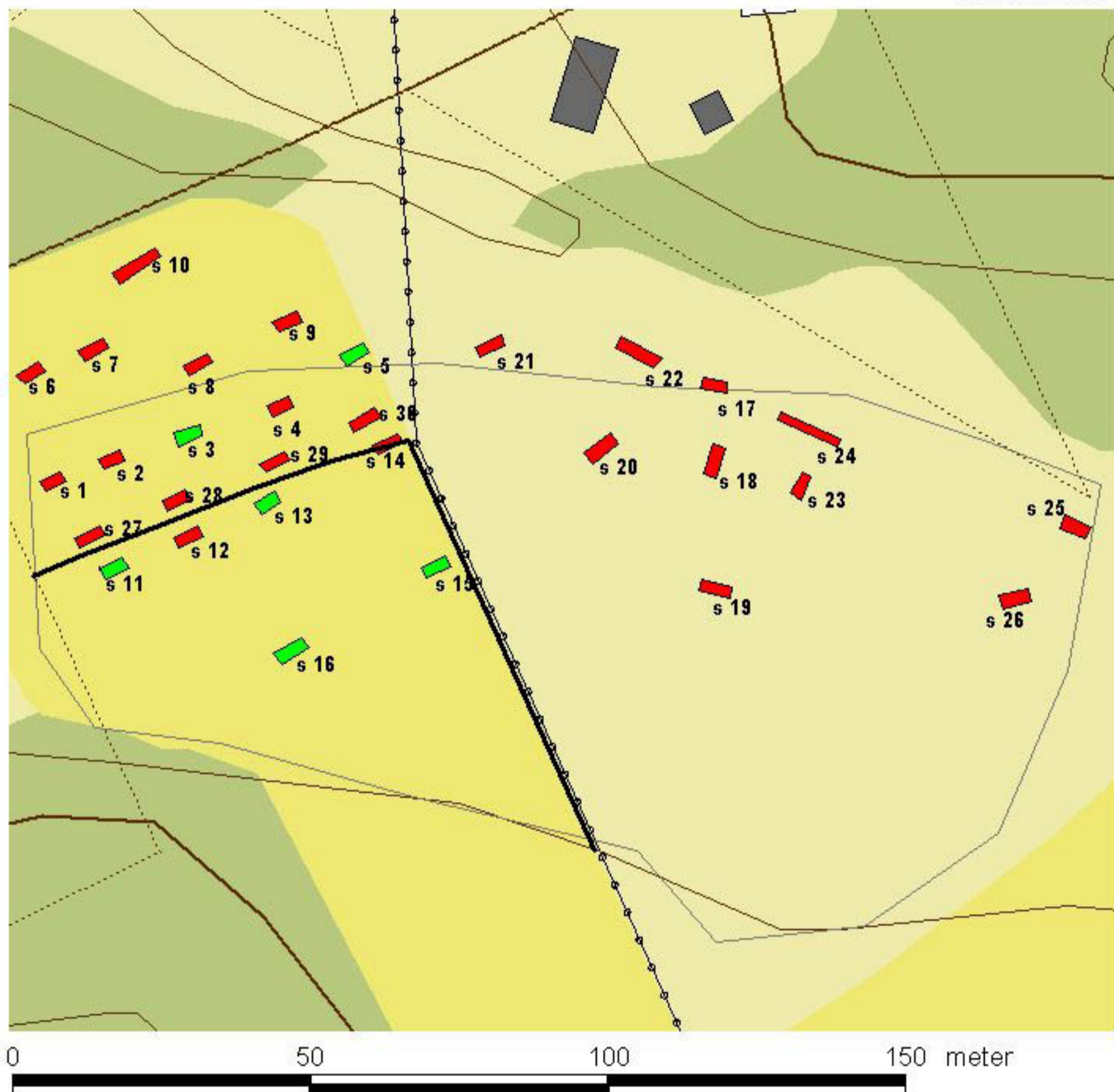
skala 1:1000

	Schakt med fynd		Anläggningar
	Schakt och provgropar utan fynd		Fornlämningsbegränsning enligt ekonomiska kartan

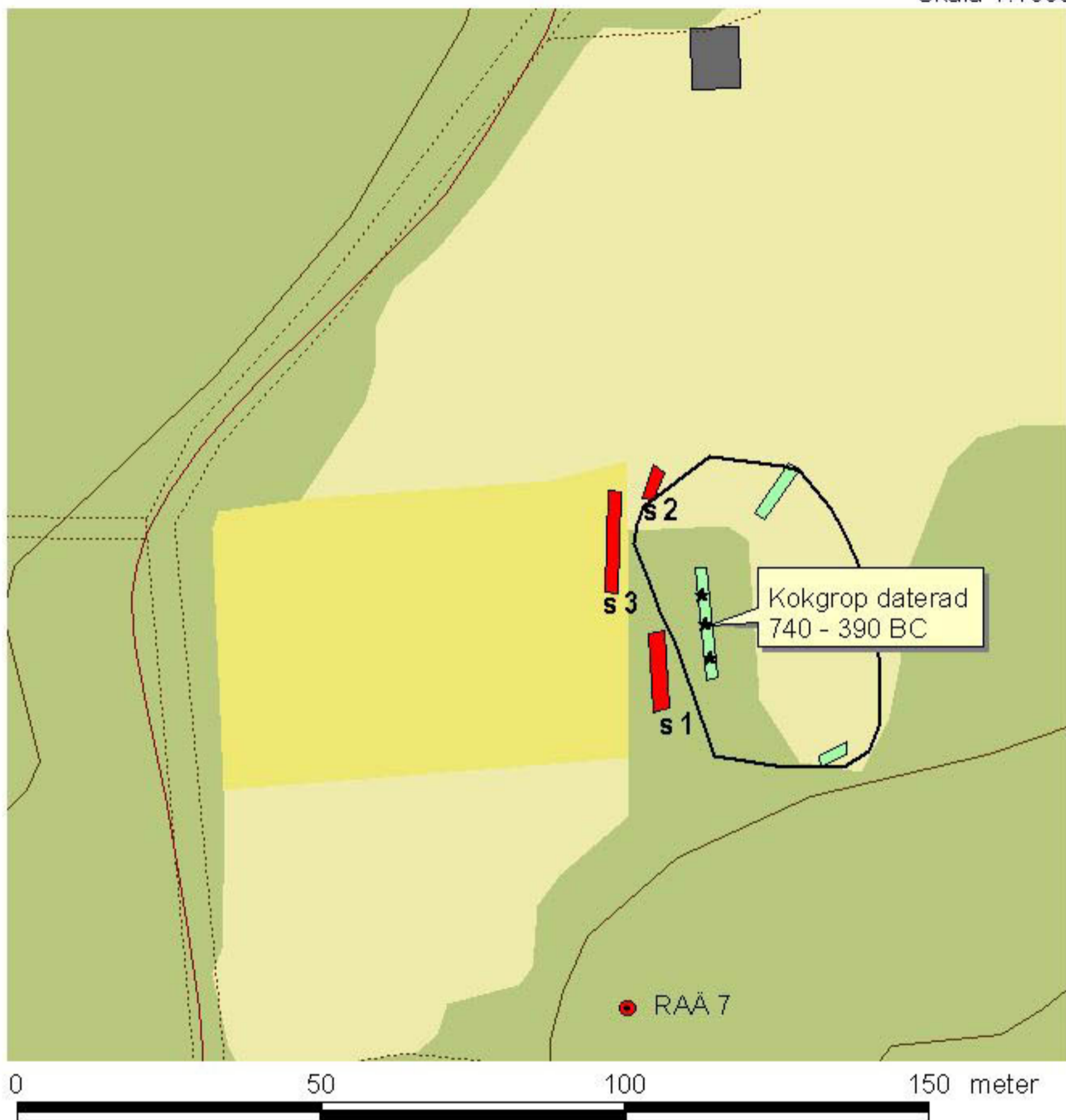
Bilaga 5: RAÄ 273, Norum sn
Resultat av arkeologisk förundersökning Juli 2003

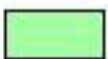

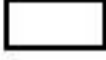
Skala 1:1000

Bilaga 6: Ny1, Norum sn Resultat av arkeologisk förundersökning Juli 2003

Skala 1:1000

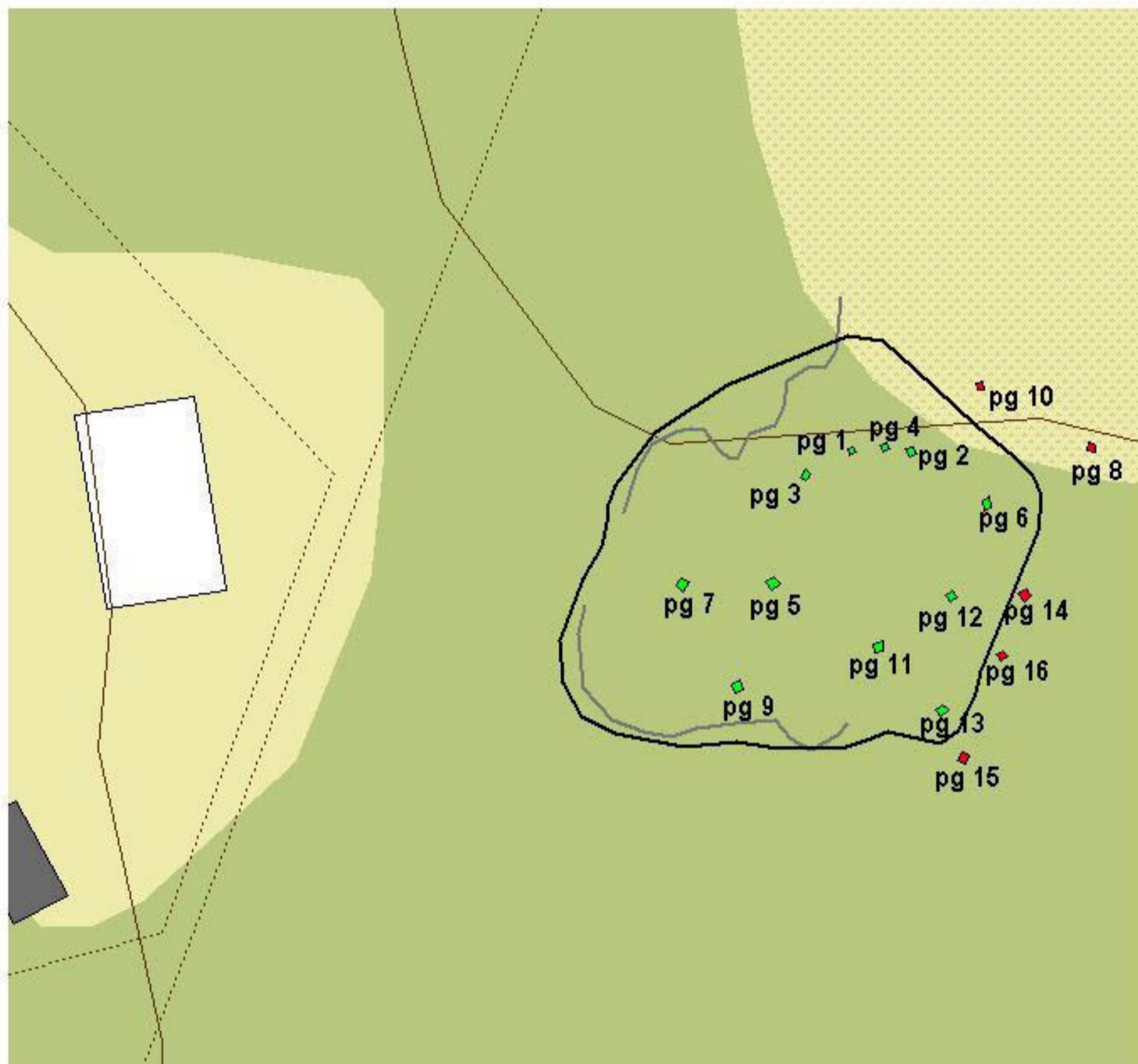

	Schakt med fynd från AU		Anläggningar som påträffades på AU
	FU-schakt utan fynd		Område uttaget till slutundersökning

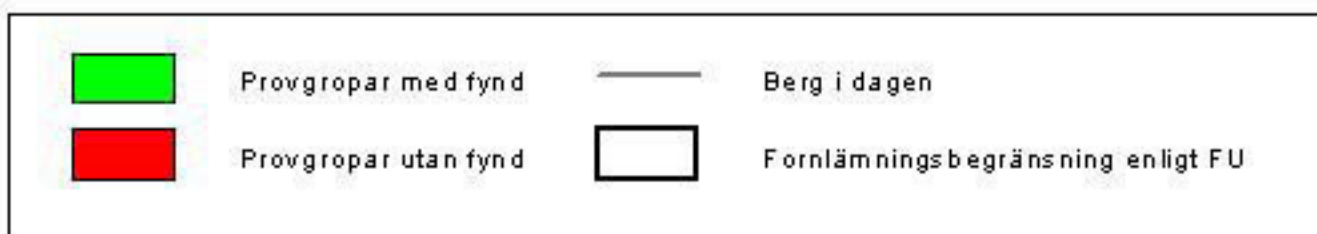

Bilaga 7: Ny 2, Norum sn
Resultat av arkeologisk förundersökning Juli 2003

Skala 1:500

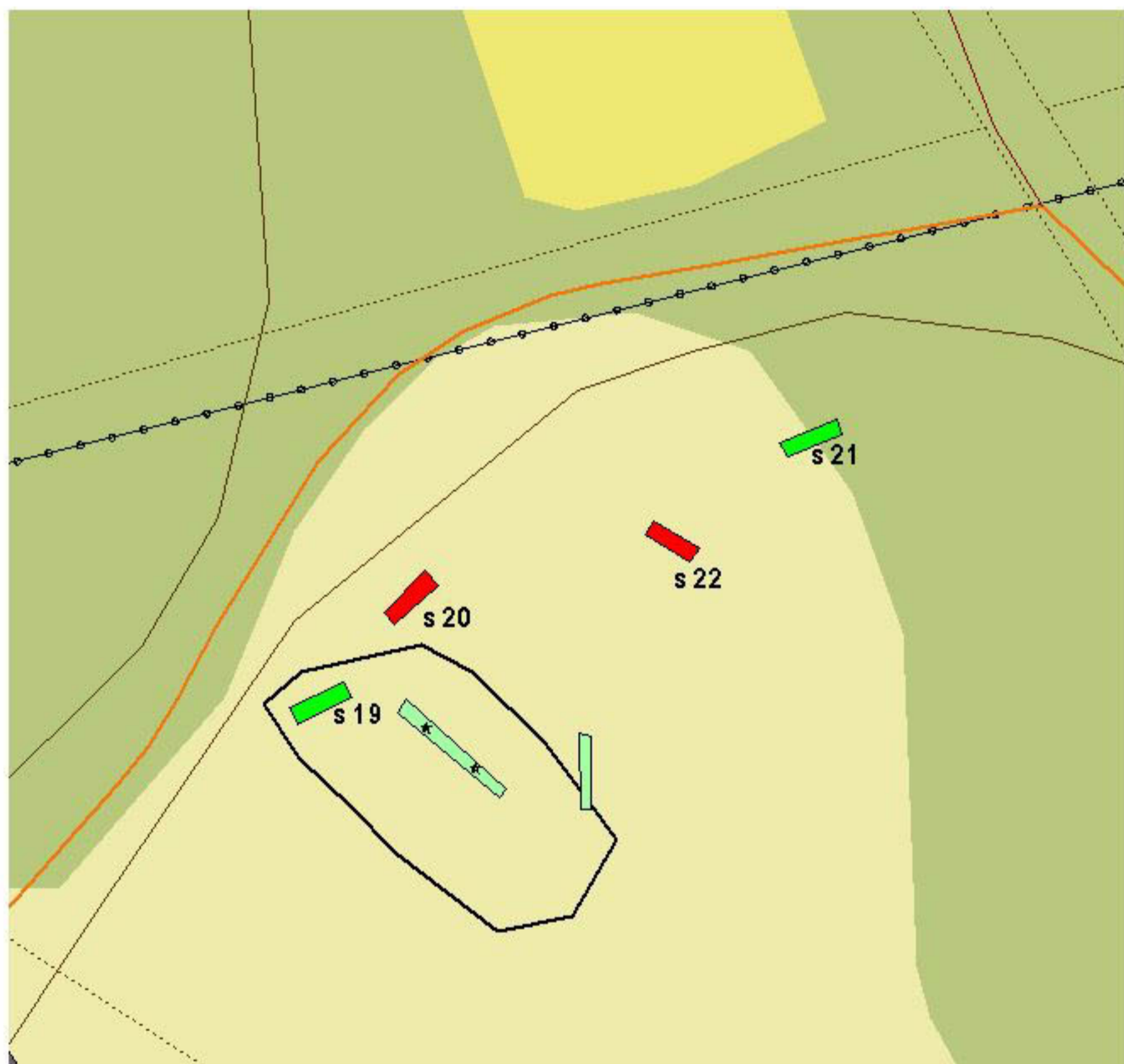

0 25 50 75 meter

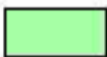

Bilaga 8: Ny 3, Norum sn Resultat av arkeologisk förundersökning Juli 2003

Skala 1:500

0 25 50 75 meter

	Schakt med fynd		Fornlämningsbegränsning enligt FU
	Schakt utan fynd		AU-schakt med fynd
	Anläggningar från AU		

Bilaga 9: Schakt och anläggningslista

Fornlämning	Schakt (Pg)	Djup	Längd	Fynd	Anl nr
RAÄ 165	1	0,3	10	1 slagen flinta	A1, härd, ¹⁴ C-datering 1260-795 BC
	2	0,4	4	fyndtomt	
	3	0,7	4	fyndtomt	
	4	0,3	5	fyndtomt	
	5	0,35	4	fyndtomt	
	6	0,5	4	fyndtomt	
	7	0,4	3	ca 20 avslag spån, flinta, 1 kvartsit	
	8	0,3 -1,2	14	ca 100 slagna flintor och bergart, flintkärna	A2, härd med kollager ¹⁴ C-datering: härd: 2885-2605 BC, kollager:165 BC – 120 AD
	9	0,9	3	ca 50 slagna flintor, spån, spånfragment, kärnor, borr	
	10	0,45	4	fyndtomt	
	11	0,35	4	ca 30 slagna flintor, spån, kärnor	
	12	0,5	6	4 slagna flintor	
	13	1,3	4	2 flintnoder, 3 flintavslag	
	14	0,6	4	1 flintnod, 1 flintavslag	
	15	0,7	3	4 slagna flintor	
	16	0,5	5	1 avslag	
	17	0,7	4	ca 80 slagna flintor, slagen bergart, slagen kvarts, lihultsyxa	A3, A4 utgår
	18	0,3 - 0,8	59	ca 60 slagna flintor, slagen bergart	A5, stolphål A6, stenskodd härd ¹⁴ C-datering: 1115 – 905 BC A7, stolphål A8, ränna?/grop (ej undersökt) A9 stolphål

RAÄ 166		1	0,5	3	2 slagna flintor, 1 kärna,	
		2	0,75	4	fyndtomt	
		3	0,7	6	2 slagna flintor	
		4	0,25	3	fyndtomt	
		5	0,5	2	fyndtomt	
		6	0,6	5	Depå med 12 st. flintavslag, + 1 slagen flinta utanför depån	
		7	0,6	4	1 avslag 1 övrigt slagen	
		8	0,2 - 0,3	4	fyndtomt	
		9	0,3	4	fyndtomt	A1, härd ¹⁴ C-datering: 405 – 220 BC
		10	0,3	3	fyndtomt	A2, härd, ej undersökt A3, härd, ej undersökt
		11	0,4	4	3 flintavslag, 3 kvartsitavslag	
		12	0,2	4	2 slagen kvarts, 8 slagen flinta	
		13	0,9	8	fyndtomt	A4, härd ¹⁴ C-datering: 1050 – 1290 AD A5, trolig härd, ej undersökt
		14	0,6	4	fyndtomt	
RAÄ 271						
		1	0,4	4	fyndtomt	
		2	0,3	8	fyndtomt	
		3	0,3	4	fyndtomt	
		4	0,6	8	fyndtomt	A1, härdbotten
		5	0,3 - 0,5	30	2 flintavslag	A2, stolphål A3, grop, troligen recent
		6	0,3 - 1,2	10	recent tegel, glas	
		7	0,3	4	1 del av flintkärna svallad	
		8	0,5	4	porslin	
		9	0,6	20	2 st slagna flintor, 2 bitar keramik, tegel, porslin, fajans	
		10	0,4	10	3 st slagna flintor, liten hästska recent	
		11	0,6	4	fyndtomt	
		12	0,4	4	fyndtomt	
		13	0,6	4	1 slagen svallad flinta	
		14	0,4	8	fyndtomt	

		15	0,4	4	fyndtomt	A4, stolphål
		16	0,5	4	fyndtomt	
		17	0,6	8	recent glas	
		18	0,7	8	tegel	
		Pg 19	0,4	0,6 x 0,6	tegel, fajans	
		Pg 20	0,4	0,5 x 0,5	tegel	
		Pg 21	0,3	0,4 x 0,4	tegel, slagg	
		Pg 22	0,3	0,5 x 0,5	fyndtomt	
		Pg 23	0,4	0,5 x 0,5	tegel, recent glas	
		Pg 24	0,5	0,5 x 0,6	fyndtomt	
		25	0,5	4	1 slaggbit	
		26	0,5	4	fyndtomt	
		27	0,6	8	fyndtomt	
		28	0,4	8	fyndtomt	
		29	0,4	8	fyndtomt	
		30	0,5	8	fyndtomt	
RAÄ 273		1	0,4	4	fyndtomt	
		2	0,4	4	fyndtomt	
		3	0,4	4	1 flintavslag	
		4	1,2	4	fyndtomt	
		5	0,4	4	1 bit bränd lera	
		6	0,5	4	fyndtomt	
		7	0,5	4	fyndtomt	
		8	0,4	4	fyndtomt	
		9	0,3	4	fyndtomt	
		10	0,3	8	fyndtomt	
		11	0,4	4	bränd lera F1	
		12	0,4	4	fyndtomt	
		13	0,3	6	bränd lera F2	
		14	0,3	4	glacerat stengods	
		15	0,3	4	enstaka bränd lera F3	
		16	0,3	4	bränd lera F4, 3 flintavslag F5	
		17	0,4	4	fyndtomt	
		18	0,4	4	recent glas	
		19	1,0	6	fyndtomt	
		20	0,4	4	fyndtomt	
		21	0,8	5	fyndtomt	
		22	1,0	8	fyndtomt	
		23	0,4	4	fyndtomt	
		24	0,5	11	ostronskal	
		25	0,5	4	tegel	
		26	0,3	4	fyndtomt	
		27	0,4	4	fyndtomt	
		28	0,3	4	fyndtomt	
		29	0,3	4	fajans	
		30	0,3	6	fyndtomt	

Ny 1		1	0,4	13	fyndtomt	
		2	0,5	5	fyndtomt	
		3	0,6	16	fyndtomt	
Ny 2						
		Pg 1	0,4	0,4 x 0,4	1 flintavslag	
		Pg 2	0,4	0,5 x 0,5	2 flintsplitter	
		Pg 3	0,3	0,7 x 0,6	1 splitter, 1 avslag, 1 spånfragment	
		Pg 4	0,3	0,5 x 0,5	3 st flintsplitter	
		Pg 5	0,3	0,4 x 0,4	2 st flintavslag	
		Pg 6	0,3	0,5 x 0,5	4 st flintsplitter	
		Pg 7	0,3	0,5 x 0,5	3 splitter	
		Pg 8	0,3	0,5 x 0,5	fyndtom	
		Pg 9	0,2	0,6 x 0,6	1 flintavslag, 3 splitter	
		Pg 10	0,3	0,5 x 0,5	fyndtom	
		Pg 11	0,3	0,4 x 0,4	1 flintavslag	
		Pg 12	0,4	0,5 x 0,5	2 splitter, 3 flintavslag, 1 kvartsavslag	
		Pg 13	0,3	0,4 x 0,4	2 flintavslag	
		Pg 14	0,3	0,5 x 0,5	fyndtom	
		Pg 15	0,3	0,5 x 0,5	fyndtom	
		Pg 16	0,4	0,5 x 0,5	fyndtom	
Ny 3		19	0,45	4	1 slagen flinta	Obs! Schakten är numrerade i ordning efter RAÄ 165
		20	0,3	3	fyndtomt	
		21	0,55	4	1 slagen flinta	
		22	0,5	3	fyndtomt	

Bilaga 10

OMRÅDE	Antal schak	Meter	Provgröpar	Fynd	Anläggningar	Kolprov
RAÄ 165	18	144	0	ca 350 avslag, flinta kvarts och bergart, lihult	2 härdar, 2 stolphål, 1 grop, 1 trolig ränna (övertäckt)	4 st
RAÄ 166	14	58	0	ca 30 avslag, flinta och kvarts	3 härdar 1 grop, 1 mörkfärgning (övertäckt till UN)	2 st
RAÄ 271	24	186	6	8 slagna flintor	1 härdbotten, 2 stolphål, 1 recent grop	2 st
RAÄ 273	30	142	0	4 slagna flintor, bränd lera	inga	0
Ny 1	3	34	0	tomt	inga	0
Ny 2	0	0	16	ca 30 avslag, flinta och kvarts, stor andel spl	inga	0
Ny 3	4	14	0	2 st flintavslag	inga	0
	578		22			